

# OBLASTNÍK č 23

Informačný bulletin Východoslovenskej oblasti

Ročník: XV.

zima 2015



## ÚVODNÍK

### JEDEN ROK ZA NAMI , ĎALŠÍ PRED NAMI...

Toho roku si pripomínáme malé výročie. Koncom novembra pred 15 rokmi vznikla Východoslovenská skautská oblasť. Od samého začiatku si získala dobré meno a zaradila sa k dobre a štandardne fungujúcim skautským oblastiam na Slovensku. Nebolo to jednoduché, ale všetky problémy sme dokázali úspešne zvládnuť. Vďaka za to patrí oblastným činovníkom, ktorých sa počas šesť volebných období vystriedalo dvadsaťjeden. Vďaka však hlavne patrí zborovým a oddielovým vodcom a činovníkom, ktorí činnosť v oblasti realizovali. Bez ich podpory by oblasť bola iba nefunkčnou suchou ratolesťou v organizačnej štruktúre Slovenského skautingu. Našťastie, naši skauti a skautky pociťujú k oblasti svoju príslušnosť a činovníci oblastnej rady dúfajú že ich dôveru budú mať aj v budúcnosti.

Ale vráťme sa k roku 2015. Aký bol? Až na niektoré maličkosti môžeme byť spokojní. Okrem štandardných povinností a akcií sa oblasť pustila do niekoľkých inovácií. Prvou z nich bola realizácia radcovského kurzu. Po jedenástich rokoch oblastná inštruktorka Delisa sa znova skúsila realizovať kurz táborovou formou. Odozvy od zborov, aj účastníkov boli kladné, preto aj v budúcnosti túto formu budeme častejšie využívať. Druhou zásadnou zmenou bolo to, že oblasť skúsila organizovať svoju prvú akciu s medzinárodnou účasťou. Pustila sa do neznáma a netušila ako akcia nakoniec vypáli. Problémov, ktoré Číňan riešil bolo neúrekom. Demotivujúcimi prvkami bola nespoľahlivosť tureckého partnera, aj slabší záujem zo strany našich zboroch. Nakoniec medzinárodný česko – slovenský skautský tábor Owlsh 2015 sa vydaril. Dokázali sme zabezpečiť bohatý a zaujímavý program. Pri všetkých starostiach, ktoré sme s realizáciou tábora mali, boli hlavne naši českí partneri zo Zväzu skautov a skautiek ČR nadmieru spokojní a odchádzali s nezabudnuteľnými zážitkami. My sme zasa získali cenné skúsenosti.

Dobré výsledky oblasť na čele s Číňanom dosiahla v rozvoji skautingu v regióne. Pribudol nový oddiel v Snine a Michalovciach. Formuje sa nám nový skautský zbor v Giraltovciach. V predchádzajúcom roku to bol 33. zbor Ordo salinae Prešov – Solivar, či oddiel vo Vranove nad Topľou. Rozvoj skautingu v našom regióne má stúpajúci trend. „Tvrdým orieškom“ však stále ostáva oživenie skautingu v Bardejove...

V našej oblasti máme činovníkov pracujúcich aj na celoslovenskej úrovni. Či už je to Xavier ako člen náčelníctva, či ďalší pracujúci v celoslovenských radách, historickej komisii, či ako inštruktori SLSK v realizačných tímoch lesných škôl. Ocenením pre našu Východoslovenskú skautskú oblasť bolo aj to, že k nositeľke radu Strieborného trojlístka pribudol v našej oblasti aj nositeľ radu Strieborného vlka.

Čaká nás nový rok. Úloh ktoré nás čakajú skôr pribudne, ako ubudne. Navyše v novembri 2016 nás čaká výročné oblastné zhromaždenie. Už teraz by sme sa mali zamýšľať koho budeme do oblastných funkcií navrhovať. Ľudí, ktorí posunú našu oblasť zasa o čosi dopredu.

Oblastná rada praje našim skautkám a skautom v budúcom roku všetko najlepšie a mnoho zdraru.



# HERMANOVSKÝ SKAUTSKÝ LETNÝ TÁBOR

(zmena je život)

Tohtoročný tábor 1. Koedukovaného oddielu Kvapky zo 126. zboru prof. Hlaváča Hermanovce bol trochu iný. Od minuloročného tábora sa líšil... vlastne sa líšil vo všetkom – iné prostredie, jedlo, ľudia, program. Konal sa v dňoch 23.7. – 31.7. v obci Tulčák neďaleko Prešova



Na tábore sme mali vopred rozdelené úlohy – ľudia zodpovední za bezpečnosť, hygienu, rozpis stráží, aktivity, služby v kuchyni a iné... – to aby nenastal chaos. Počas tábora nám svietilo slniečko, no sem-tam sa objavili mraky a my sme museli zalietať do svojich stanov. Avšak v jednu noc nás prekvapila silná búrka – hromy, blesky, silný vietor a dážď.. no jednoducho niečo hrozné! Preto sa nad nami náš skautský brat Ondrej „zmiloval“ a prichýlil nás do 2 menších izieb v jeho dome. Počas tých slnečnejších a teplejších dní sme hrali rôzne hry, plnili výzvy, chodili na prechádzky na lúky, alebo sme si urobili 3-hodinovú túru – to aby nám lepšie chutil obed. Samozrejme, cez naše obľúbené poobedné siesty sme spali, spali a spali.. no ak to niekedy nešlo kvôli našim vyspatým a hyperaktívnym kamarátom, tak sme sa trochu bláznili. To znamená, že napríklad namalujete chlapcov ako dievčatá (make-up, rúž, púder a podobne), učešete ich svojim hrebeňom a dáte im do vlasov sponky a gumičky, alebo že 10 ľudí zje 2 roztopené čokolády tak, aby boli čo najviac špinaví. Svojim spôsobom, ak sa pri tom zabavíte, aj to patrí k nejakej tej aktivite. A tých aktivít nebolo málo. Najčastejšie bol dopyt po „Ľadovej kráľovnej“, „Slepej babe“

a taktiež sa všetkým veľmi páčil Twisterový turnaj. Brat Rišo skladal na tábore skautský sľub - splnil skúšku odvahy, nováčikovskú skúšku a jeho skautským sľubom sme ho prijali do našej skautskej rodiny a veríme že sa mu v nej bude páčiť. Po večeroch sme s Kalyho gitarovým doprovodom spievali pesničky alebo pozerali filmy. V noci sme hrali nočné hry a poctivo strážili vlajku, aby nám ju nikto "nešlohol". Navštíviť nás boli naši roveri Dony a Mirčak. Navštíviť nás boli aj skauti zo 7. oddielu vlčat, konkrétne Leto, Cukor, Kiko a Mima, prekvapili milou návštevou.

Podakovať sa chcem prvom nášmu zborovému vodcovi Veľkému Medveďovi a hlavne oddielovému vodcovi Kallymu, bez ktorých by tento tábor určite nebol. Nakoniec sa chceme podakovať všetkým, ktorí akokoľvek pomohli pri organizovaní. Či už sú to rodičia, blízki, okolití susedia a kuchári.



Ako hovorí náš Kally: „Aký tábor si urobíte, taký ho budete mať!“ Myslím, že sme si ho urobili dobrý. „Vlajka sa spúšťa, na všetko zlé sa zabúda, ostáva len dobré.“ Tešíme sa na budúci rok!

Lucia Zajíčková – Simi

Aj ja sa chcem podakovať všetkým skautom a skautkám, za poctivé plnenie svojich úloh a ohľaduplné správanie počas tábora. Všetkým patrí veľké ĎAKUJEM.

Ivan Sladkovský - Kally

## U NÁS JE TO TAK...

Nechce sa nám písať, preto tvrdíme že čo je dobré, schváli sa „SAMO“. A navyše: „Samochvála smrdí“. Samo si ale myslí, že ak sa máme čím pochváliť, prezentujeme činnosť nášho zboru, oddielu, či družiny, nechávame odkaz svojim nasledovníkom a môžeme inšpirovať k novým činnostiam aj členov z iných zborov.

Pomerne „živo“ je v 49. zbere Geronimo Prešov. Hoci značná časť aktivít ide na triko vyše 40 členného 7. oddielu vlčat a včielok vedeným Letom a jeho partiou, ožil aj 5. oddiel skautov ktorý počas jesenného obdobia rozšíril svoju členskú základňu. Popri oboch oddieloch sa „zviezli“ aj ostatné oddiely zboru. V októbri organizoval zbor akciu KoloBeh. Je to jesenná časť Filoménskeho turnaja a odohráva sa v prírode. Je to vlastne súťaž dvojíc – bežec a cyklista. Bola to vydarená akcia so slušnou účasťou. S účasťou to zbor „prehnal“ na ďalšej akcii - Šarkaniáde. Uskutočnila sa na Bikoši a okrem členov zboru sa „dovälili“ aj účastníci mimo skauting. Celkovo na akcii bolo narátaných 120 ľudí. Oddiel vlčat uskutočnil dopravne náročný výlet do Vysokých Tatier. Pre istotu si zabezpečili miestenky, ktorými obsadili kompletný železničný vozeň. Z Popradu pokračovali objednaným autobusom. Navštívili Beliansku jaskyňu a Tatranské múzeum. Dňa 6. novembra vlčiacky oddiel otváral novú klubovňu na Sídlišku III. Obnovili aj starú tradíciu prešovských skautov a boli zapáliť sviečky na skautských hroboch. Keďže podujatie sa uskutočnilo večer v pracovný deň, medzitým boli brány cintorína zatvorené. Vychádzanie z cintorína bolo síce

komplikovanejšie, ale situácia bola zvládnutá. Na cintoríne do druhého dňa nezostal nik, ba dokonca ani Matejov bicykel.

Ďalšou zborovou akciou bol autobusový zájazd na Duklu 21. novembra. Výlet sa uskutočnil za hnusného počasia, napriek tomu sa zišlo 57 účastníkov. Navštívili sme pamätník a cintorín



československých vojakov, kde sme zapálili aj sviečku. Odtiaľ sme prešli okolo miesta kde čs. prieskumníci po prvý krát dosiahli hraničnej čiary. Potom sme si to nasmerovali k vyhliadkovej veži na slovensko – poľskej hranici. Bola zatvorená.... aj tak z nej pri takom počasi by nebolo nič vidieť. Cestou sme si obzerali exponáty bojovej techniky, boli sme sa pozrieť aj pri bunkroch 3. čs. brigády. Vari najzaujímavejšia bola časť v Údolí smrti, kde sa nachádza množstvo sovietskych tankov T 34/85. Na záver sme si ešte prezreli expozíciu Dukelského múzea vo Svidníku.

So zaujímavou akciou vyšiel aj oddiel Dživé kone. Keďže 49. zbor, potom aj 49 kilometrový nočný pochod hrebeňom Slánskeho pohoria nazvaný Skautský diaľkoplaz. Určený pre účastníkov 16 rokov a vyššie. Termín noc z 27. na 28. novembra. Zákon schválnosti zafungoval naplno a akurát navalilo kopu snehu. To poznamenalo aj účasť a nakoniec v snehu „prebrodili iba“ 37 km. Zákonite musí nasledovať repríza, ale tá bude až za „normálnych“ klimatických podmienok.

Na zimný spánok nebol čas ani v decembri. Skautské Vianoce sa uskutočnili na Obišovskom hrade. Nasledovalo Betlehenské svetlo a 27. decembra otvorená akcia Filoménsky turnaj. Uskutočnil sa vo forme 3 – boja.

Keby sa nám chcelo chváliť, možno by sme napísali o našej činnosti aj trochu viac.....

„Samo“

## OBLASTNÉ ROKOVANIE

Dňa 3.10. v klubovni 49. zboru v Prešove sa uskutočnilo rokovanie oblastnej rady rozšírené o zástupcov východoslovenských zborov a samostatných oddielov. Zišli sa zástupcovia všetkých troch prešovských zborov, Sabinova, 74. zboru Košice, zboru v Humennom, Hermanovciach a Čičave. Stropkovský zbor zastupovali členovia oddielu Okružle a prítomní boli aj zástupcovia samostatných oddielov Kysak a Vranov. Ospravedlnení boli zástupcovia 68. zboru Košice, ktorí v tomto termíne realizovali ďalšiu časť celoslovenského duchovného kurzu Indulona. Celkovo sa schôdze zúčastnilo 23 účastníkov.

Oblastnú schôdzu otvoril oblastný vodca Mišo Rabatin. Nadviazal hneď na prvý bod programu, ktorý bol zhodnotenie prázdninového obdobia a začiatok novej skautskej sezóny. Konštatoval, že členovia oblastnej rady toho roku navštívili väčšinu táborov a so spokojnosťou mohli konštatovať po kvalitatívnej stránke zvyšujúcu sa úroveň táborov a ich zabezpečenia. Konkrétne sa k tomu bodu postupne vyjadrovali zástupcovia jednotlivých zborov a oddielov. V diskusii bolo poukázané na nové táborové lokality (ich výhody, resp. nevýhody), realizáciu táborového programu, skúsenosti s táborením najmladšej vekovej skupiny vlčat a včielok (hlavne okolo dĺžky pobytu), a pod. Vzťahové otázky skautský tábor a obecné orgány, správcovia pozemkov, lesné závody boli až na dva prípady pozitívne. Negatívne bolo poukázané na vzťahové otázky s poľovníkmi, ktorým tábor stropkovského zboru v ich poľovnom revíru nebol „po srsti“, čo aj nevyberaným spôsobom dávali najavo. Zbory a oddiely v septembri zahájili nový skautský rok a program sa rozbieha. V niektorých prípadoch bol potrebné urobiť personálne zmeny podmienené hlavne odchodom činovníkov na vysoké školy mimo miesta bydliska. Do diskusie k tomuto bodu sa zapojilo trinásť účastníkov rokovania.



Ďalší bod bol zameraný na členskú základňu a doregistráciu členov pred prázdninami. Členská základňa sa pred prázdninami zvýšila vo viacerých zboroch. Problém je ale v tom, že oblasti sa z ústredia zatiaľ nepodarilo zohnať aktuálny adresár. Potom zmeny v počtoch, resp. aj

zmeny vo vedeniach oddielov týmto oblastnej rade unikajú. Ako vyplynulo z diskusie, problémy s doregistráciou, či jej potvrdením z ústredia mali aj niektoré zbory. Jeden z diskutujúcich upozornil aj na chybný údaj vo Výročnej správe SLSK za rok 2014. V nej je počet členov SLSK v oblasti uvedený ku dňu 31.1.2014. Doregistrácia už zohľadnená nie je. Zvýšený nárast vlčat a včielok zaregistroval 49. zbor Prešov. Niektoré zbory vzhľadom na zmenenú situáciu zase museli zredukovať počty oddielov (napr. 133. zbor), kedy došlo k zlúčeniu viacerých oddielov v jeden. Súvisí to hlavne s personálnym zabezpečením oddielov (odchod starších do škôl mimo sídlo zboru a pod.). Oblasť získala informácie o vzniku skautského krúžku na ZŠ v Bardejove a vzniku zboru v Giraltovciach. Aj tu zlyhala komunikácia ústredie – oblasť. Oblastná rada sa o vznikajúcom zbore dozvedela z iných zdrojov.

V oblasti vzdelávania bol pozitívne hodnotený doterajší priebeh oblastného radcovského kurzu. Týždenná letná časť sa osvedčila. Skúšky budú 17. – 18. októbra. Vilo Kolcun informoval aj o realizácii letnej časti SELŠ, ktorá sa uskutočnila na území našej oblasti. Z pripravovaných kurzov sa 6. – 8. novembra uskutoční kurz skautskej praxe na Dubníku (povedú ho Pončo a Patkaň) a kurz lanových dráh na Kannom, ktorý bude viesť Tammy.

Tammy potom informoval o aktuálnom stave na chate Kanné. Chata bola využívaná oproti minulému roku slabšie. Stále ešte občas pretrváva problém s poriadkom. Užívatelia nechávajú potraviny, ktoré sú potom obľúbenou korisťou myši a plchov. Aj keď ich nájom na chate sa nedá úplne vylúčiť, nemusíme im navyše ešte poskytovať bezplatné služby. Hovorilo sa aj terénnych prácach v okolí chaty. Sú ale na to potrebné investície, ktoré budú dostupné až po splatení pôžičky.

Téma voľnočasové aktivity začali s plánovaním odovzdávania Betlehemskeho svetla v Krakove. Oblasť by rada pri tejto príležitosti zorganizovala dvojdnové podujatie. Je to ešte v štádiu plánu, konkrétnejšie informácie budú zborom oznámené neskôr. Čičan zhodnotil tohoročný roverský zraz na Orave. Na budúci rok sa plánuje zahraničná akcia, pravdepodobne bude aj zmena termínu na posledný augustový víkend. Pozitívne bol hodnotený aj slovensko – český tábor Owlsh. Oblasť prvýkrát realizovala medzinárodnú akciu, na ktorej vlastne otestovala svoje možnosti. Získala skúsenosti, aj odvahu podobné podujatia organizovať. Na budúci rok bude oblasť organizovať spoločnú oslavu sviatku sv. Juraja. Uskutoční sa pri Kysaku. Okrem našich členov SLSK chce oblastná rada pozvať aj maďarských skautov z Košíc a ukrajinských zo zväzu Plast na Slovensku. Kontakty s FSE nie sú v súčasnosti najideálnejšie. 49. zbor Prešov pozval východoslovenské zbory na akciu Kolobeh, ktorá sa uskutoční 10.10. a Filoménsky turnaj na deň 27.12. Zároveň zborom ponúkol aj vodácke aktivity. Zbor v súčasnej dobe disponuje dostatočným vodáckym materiálom a vyškolenými vodákymi inštruktormi.

Ďalšou „horúcou“ témou je vydávanie Oblastníka. Po rezignácii br. Cukra z postu šéfredaktora bolo narýchlo vydané číslo v „krízovom režime“. Keďže do Cukrovej databázy nebol prístup, unikli niektoré články, ktoré boli zasielané priamo jemu.

Mufi informoval o oblastnom stretnutí oldskautov a oldskautiek v Borkúte. Informoval aj výstupoch z oboch stretnutí (teda aj minuloročného). Oblastnej rade bude v blízkej budúcnosti predložený návrh na založenie Čestného oddielu Východoslovenskej skautskej oblasti. Po schválení oblastnou radou budú podmienky členstva v čestnom oddiele zverejnené.

Na záver ešte účastníci rokovania zablahoževali vodcovi oblasti Mišovi k jeho okrúhlym narodeninám.

Pozitívne boli aj neformálne rozhovory, na ktorých sa okrem iného podarilo nadviazať kontakt a spoluprácu vodcov oddielov vlčat 33. zboru Solivar, 49. zboru Prešov a 126. zboru Hermanovce.

Po skončení schôdze Čičan, Delisa, Pončo, Vilo a Mufi ešte cestovali do Giraltoviec kde sa uskutočnila prvá časť základného kurzu s budúciimi činovníkmi a radcami vznikajúceho skautského zboru.

## OBLASTNÉ VZDELÁVANIE

Blíži sa koniec roka a bolo by fajn zhrnúť, čo všetko sme stihli v rámci oblasti zo vzdelávacích aktivít. Snáď pre nikoho nebude novinkou to, že sme úspešne odpremiérovali nový typ radcovského kurzu, v lete počas siedmich horúcich dní na ranči v Hudcovciach.

V októbri na Kannom po prvom kole skúšok sme slávnostne odovzdali dekréty väčšine preskúšaných. Po opravných skúškach, na ktoré prišli aj účastníci minulého ročníka RK, sa číslo nových radcov posunulo na 25. Som veľmi spokojná, želim všetkým radcom veľa nápadov, super zážitky a neutíchajúcu studnicu inšpirácií.

Na jeseň sa uskutočnil tiež základný kurz, pretože v Giraltovcich sa o slovo začali hlásiť ľudia so srdcom zapáleným pre skauting. Tak sme vyštartovali na úvodnú časť základného kurzu, kde sme im porozprávali o histórii, symbolike a najzákladnejších témach. Po mesiaci sme sa s chalanmi z Giraltovciev stretli na Kannom a pokračovali v základnom kurze. Celý víkend sa niesol v duchu tvorby programu, tvorby hier, tvorby družinovky. V Giraltovcich sa odohrala už aj prvá zborová akcia pod taktovkou nadšených roverov, a nedopadla veru zle :) Želáme im veľa zdraru a nadšeneé decká.

Delisa

## KSP ALIAS KURZOVÉ PRVOTINY OČAMI "INŠTRUKTORA"

Skautská prax je vec, ktorá ma na skautingu vždy bavila. Primárne prax. Odpor k teórii sa u mňa prejavil už počas štúdia na vysokej škole, ktorú som, medzi nami, nakoniec predsa len úspešne absolvoval. Ale nie o tom som chcel.

Čičavčanom sme už dlho sľubovali kurz podľa ich požiadaviek. Matica pripravená, prednáška v hlave, prax nacvičená, rovnošata zbalená... Kľúče od chaty meškajú. Prvý telefonát - odnavigovať účastníkov; v teréne, kde som nikdy nebol (pozdravujem Igora && Vranov company ;) ) Prišiel na psa mráz. Pred nami lesnícka chata Dubník, mapa v hlave i mobile totožná. Ale kde je sever? Ešteže navigácia je v pláne až na ďalšom pokračovaní KSP :D Nevadí. Úspešne sme to zvládli.

Piatkový večer sa niesol v lightovom duchu zoznámenia sa, batoha, KáPéZetky či noža. Zčať náročný druhý deň inak ako úžasnými raňajkami od tetušiek z Čičavy, si neviem predstaviť. Ochoťne nám navarili i obed, zatiaľ čo sme sa my hrali s ohňom. Kresadlo, brezová kôra a veľká dávka trpezlivosti však u každého oslávili úspech. Aj keď to od začiatku vyzeralo úplne inak, chalanov sfúkla Evička.

Kedy je ideálnejší čas uloviť si večeru, ako hneď po obede? Tammy nám ukázal, ako si prichystať pstruha. Fešákov pripravených na ražni, v citróne, ochutených podľa ľubovôle sme nechali oddychovať a začali sme s prípravou "ubytky". Prístrešok v pološere zvládol postaviť každý. Nie každý však našiel odvahu, zdravie či vhodný spací vak na noc mimo chaty.

Síce pár pstruhov údajne dostalo nohy. Málokto odolal večeri typu: "Čo si vypitval, to si aj upečieš a zješ!" Podvečer sme teda strávili rôzne; jedni v prístreškoch s drkotajúcimi zubami, iní v chate pri "čete" a gitarke. Samozrejme, nemohli sme vynechať liturgiu vo východnom obrade vďaka otcovi Martinovi.

Nedele sa chopil Mufi. Spoznanie okolia nad i pod zemským povrchom na spštenie programu a popri tom základy bezpečnosti v teréne. Som rád, že som nebol jediný, kto strčil nos do každej diery v zemi.

Na záverečnom zhodnotení sme dostali pár nových nápadov, čo by ešte účastníkov zaujímalo, a čoho sa (možno) dočkajú v apríli 2016. Viem, na čom máme pracovať a zároveň som rád, že naše kurzové prvorodeniato dopadlo fajne.

**Na záver si nemôžem odpustiť: Moje veľké ĎAKUJEM za KSP patrí Sršňovi, bez ktorého by to nebolo ono. Poďakovanie patrí aj bratovi Martinovi Mekelovi za pomoc a sv. omšu a čičavským tetuškám za dobrú stravu.**

Pončo

## SKAUTSKÉ HROBY

V roku 1968 (možno to bolo aj predtým, len o tom neviem) prešovskí skauti a skautky začali tradíciu pekného zvyku. Na všetkých svätých obišli známe hroby skautských činovníkov a v tichej spomienke zapálili na nich sviečku. Po roku 1989 obnovil túto tradíciu najprv zbor vlčat, ale aj potom keď vlčatá už odrástli pokračovali v nej skauti. Túto tradíciu (až do zlúčenia so 49. zborom) dodržiaval 109. zbor Prešov. Potom sa na zomrelých skautov a skautky zabudlo...

Oživiť túto tradíciu sa rozhodli činovníci 7. oddielu vlčat 49. zboru Geronimo Prešov. Skautské hroby navštívili v pracovný deň a už za tmy. Niekedy to trvalo aj dlhší čas než hrob našli. Sviečky zapálili pri hroboch: skautskej činovníčky, držiteľky radu Strieborného trojlístka Alžbety Smananovej – Uhnákovej, legiend prešovského (aj slovenského) skautingu bratov Ruda a Tibora Lieskovských, držiteľov zlatej medaily Za vernosť Jožka Kancíra – Starého vlka, či Jozefa Estočka. Postáli pri hroboch vodcu 2. oddielu z roku 1945 Kubovskom, zborových činovníkov z rokov 1968 – 70 Jána Hanzélyho st., Viktórie Čiernohorskej a Pratingera. Sviečka zahorela aj pri hroboch činovníkov ktorí v roku 1989 skauting v Prešove obnovovali, Grizlyho – Ing. Revického a Ing. Klementa Patáka. Zapálili aj mladému skautovi z roku 1990 – Prirovi Korčekovi, či na hrobe rodiny Kováčových kde je pochovaná zakladateľka dievčenského skautingu v Prešove Jana Kováčová (aj keď jej meno a údaje už boli na náhrobnom pomníku nahradené novšími). K niektorým hrobom sa už pre nedostatok času nedostali, pri niektorých činovníkov sa miesto hrobu nepodarilo lokalizovať. Tým zapálili sviečky pri kaplnke.

Medzitým bol cintorín uzamknutý. Účastníci pietnej akcie si museli „preskúšať“ svoju štihlosť keď z cintorína vychádzali cez medzeru po chýbajúcej mreži na bráničke cintorína.

Cibu

## SKAUTSKÉ ZVESTI

Dňa 17. decembra sme v našej mailovej pošte našli posledné tohoročné Skautské zvesti. Obsahujú zopár základných informácií, ktoré si zaslúžia pozornosť:

1. Rozpis vlakov zabezpečujúcich distribúciu Betlehemskeho svetla.
2. Pokyny pre nový systém registrácie na rok 2016
3. Výzva na návrhy pre ocenenie skaut a skautka roka v štyroch kategóriách.
4. Zavedenie nového ocenenia pre vlčatá a včielky – Vlčí skaut
5. Výzva pre podávanie projektov vyhlásených Nadáciou Baden Powella
6. Informácia pre záujemcov o Gilwellskú inštruktorskú lesnú školu
7. Informácia pre záujemcov na účasť Stredoeurópskeho jamboree v Poľsku

Ďalšie dve informácie boli o vydaní Andyho knihy Príbehy z ciest a Radcovského zápisníka, ale tu ide o informácie už dávnejšie známe.

V dávnejšej minulosti vychádzali tlačou najprv samostatne, potom ako príloha Média. Nebola to najlacnejšia záležitosť. Grafika, papier, tlač, poštovné,... ale dozvedeli sme toho naozaj dosť. Dnes tieto náklady odpadajú. Zvesti sú farebné, vydávané v elektronickej forme, ich rozsah nespôsobuje žiadnu finančnú záťaž. Napriek tomu, ak porovnávam minulosť a prítomnosť, súčasné Skautské zvesti mi pripomínajú iba slabý odvar toho čo bolo predtým.

## ODOVZDÁVANIE PLAMIENKA Z BETLEHÉMA



V nedeľu 13. decembra sa v sanktuáriu Matky Božej fatimskej v Zakopanom uskutočnilo odovzdanie Betlehemskeho svetla poľským skautov a skautkám. Tejto akcie, aj keď „ide v réžii“ Podtatranskej skautskej oblasti sa pravidelne od roku 2002 zúčastňujú skauti a skautky aj našej oblasti. Výnimkou nebol ani tento rok. Podujatia sa nás zúčastnilo vyše stodesať, tvorili posádky dvoch autobusov a jedného mikrobusu. Komplet jeden autobus bol obsadený členmi všetkých troch prešovských zborov, druhý bol „zmiešaný“ (Kysak, Michalovce, Sabinov, Snina, Vranov, ...) a posádku mikrobusu tvorili Hermanovčania. Počasie sa nám tiež vydarilo, ale na severnej strane Tatier pod majestátnym štítom Giewont pofukoval dosť chladný vietor.

Poľských harcerov a harceriek sa zišlo z celej krajiny neuveriteľný počet. Samozrejme, so všetkou parádou. Skautské aj poľské vlajky. Zimné varianty poľskej skautskej rovnošaty radšej ani nespomínam.

Slovenský skauting okrem náčelníka a niektorých členov náčelníctva zastupovali Podtatránci a Východniari. Chrám bol nabitý do „prasknutia“, aj priestranstvo pred ním bolo plné. Poľsko – slovenská svätá omša bola reproduktormi prenášaná aj mimo chrám. Panovala slávnostná atmosféra a pre účastníkov tohto slávnostného aktu zanechávala nezabudnuteľný duchovný zážitok.

Všetko má ale svoj koniec. Skončilo odovzdanie plamienka z Betlehema a priestor sa zmenil na obrovské mravenisko. Časť Poliakov hneď nasadala do autobusov a nekonečná kolóna sa pomaly pohýnala do ostatných kútov veľkej poľskej krajiny. Ponáhľali sa aj naši Podtatránci, ktorých ešte v Poprade čakalo odovzdanie Betlehemskeho svetla prezidentovi SR pánovi Kiskovi.. Naše autobusy boli zaparkované v zadnej časti parkoviska a my sme si museli trocha počkať kým sa trocha uvoľní. Znova sme zaparkovali bližšie k centru Zakopaného a na chvíľu vyrazili do mesta. To sa hemžilo poľskými harcermi a trochu aj našou „maličkosťou“. Odchod sme naplánovali takmer ideálne. Len čo sme nastúpili do autobusov začalo pršať. Čakala nás vyše dvoj hodinová cesta domov.

Odovzdávanie Betlehemskeho svetla poľským bratom a sestram má svoje čaro. Verím že účastníci našej výpravy si z neho priniesli nezabudnuteľný zážitok. Škoda len, že bolo upustené od pôvodného zámeru. Plamienok BS sa mal odovzdávať v sídle poľských kráľov na krakovskom Waweli. Raz sme to už zažili a spomienky na to rezonujú dodnes.



## Z HISTÓRIE



## SKAUTSKÝ SĽUB

Aj v súčasnom znení skautského sľubu, okrem iného sa zaväzujeme plniť si povinnosti voči vlasti. V dnešných podmienkach to vyznieva síce ako pekné slová, ale bez konkrétnej náplne. Nie vždy tomu bolo tak. Tisíce československých skautov a skautiek, v čase keď bola vlasť v ohrození dokázali, že slová skautského sľubu nebola len prázdna fráza. Mnohí z nich za slobodu vlasti obetovali aj svoje životy.

Už zabudnutými sú činy skautov a skautiek v čase 2. svetovej vojny. Tisíce z nich sa postavili so zbraňou v ruke za slobodu vlasti. V západnom, aj východnom odboji, v Afrike a na Blízkom východe, aj doma. V československom odboji na Západe dosahovali taký počet, že v armáde bola obnovená skautská organizácia. Do odboja sa významne zapísali naši letci v britskom kráľovskom letectve (RAF). Z mnohých skautov môžeme menovať Čecha, čestného člena skautského strediska Athabaska generála Františka Fajtla, či stíhača Slováka Otta Smika. Aj na východnom fronte skauti nestáli bokom. Svedčí o tom aj udelenie najvyššieho sovietskeho vyznamenania Radu hrdinu ZSSR. Z československých skautov toto výnimočné vyznamenanie (celkove ho získalo iba 13 cudzincov) získal skaut z Duchcova Antonín Sochor (M. Miltner udáva že aj ďalší boli skautmi Otakar Jaroš a Josef Buršík), Ján Nálepka skaut zo Spišskej Novej Vsi a Rusín Stepan Vajda, skaut z Chustu. Dvaja z nich in memoriam. Ďalší sa zapojili do domáceho odboja. V ilegálnych organizáciách, zpravodajských skupinách, v partizánskych oddieloch, či v jednotkách povstaleckej armády. Z mnohých, azda najznámejší bol starosta Slovenského Junáka a čestný náčelník Slovenského skautingu generál Ján Juraj Stanek – Železný kapitán od Telgártu.

V čase vojny boli Čechy a Morava okupované nacistickým Nemeckom. Činnosť skautskej organizácie JUNÁK bola zakázaná. Českí skauti, podobne ako poľskí, vytvárali samostatné skautské odbojové skupiny. Legendou sa stala skupina Odboj slezských junákov a ich obeť je do histórie navždy zapísaná pamätníkom na Ivančene. Iste by si zaslúžili aj samostatný článok. Ale najvýznamnejšou skautskou odbojovou jednotkou v Čechách bola Zpravodajská brigáda.

Koncom roka 1940 dvaja roveri, bývalí členovia 5. pražského oddielu vodných skautov Adolf Karlovský a Jaromír Klika sa rozhodli založiť skautskú odbojovú skupinu pod názvom Zbojník. Skupina pozostávala roverov vo veku 15 až 20 rokov (Milan Hasal, Ladislav Hec, Petr Hoch, Bedřich Lánský, Dušan Mendl, Slávek Nepil, Karel Rohlíček, Karel Strádal, Ot. Švorčík a Miroslav Vejvara). Boli to mladíci, ktorí neabsolvovali základnú vojenskú službu. Ilegálny vojenský výcvik viedol skaut - čatár aspirant v zálohe Jan Laštovka (ktorý skupine velil), neskôr aj bývalý príslušník pohraničnej Finančnej stráže Augustin Hladil.

V novembri 1941 na chate Klikových pred štátnou vlajkou československou a žlto-červeno-žltou vlajkou 5. oddielu vodných skautov Praha zložili vojenskú prísahu. Skupina spolupracovala, aj sa zlučovala s ďalšími skautskými odbojovými skupinami, napr. jednotkou Vlad. Pancera, či skupinou V. Wahla.

V roku 1943 mala skupina Zbojník päť čiat o sile 200 bojovníkov. Velil im Veleslav Wahl, zástupcom bol V.J. Roth. Skupina sa okrem vojenského výcviku venovala zpravodajskej činnosti. Sledovali vojnovú výrobu, dislokáciu vojenských jednotiek, nemecké presuny vojsk, realizovala drobné sabotáže,..... Informácie podávali vojenskej odbojovej skupine generála Zdenka Nováka. Tie šli potom kanálmi cez Slovensko do Švajčiarska a odtiaľ československej exilovej vláde v Londýne. Kvalita dodávaných informácií bola tak odborná, že sám generál Novák si myslel, že skupinu Zbojník tvoria vycvičení vojenský profesionáli. V ťažkých podmienkach nemeckej okupácie pracovali s takou disciplínou, že ich činnosť orgánmi Gestapa nebola nikdy odhalená. Nedošlo ani k neúmyselnému vyvradeniu ich činnosti, ani k zrade.

Skupina Zbojník sa spojila s ďalšími skautskými odbojovými skupinami (napr. skupina Toledo, skupina Káš a ďalšie) a vytvorila Zpravodajskú brigádu (ďalej ZB). Základ I. práporu Zpravodajskej brigády tvorila jednotka Zbojník. Neskôr II. prápor vytvorila skautská skupina Toledo (veliteľ Miloslav Káš) a nakoniec III. prápor Železo s veliteľom Františkom Nohou. Príslužníkmi ZB boli aj katolícki skauti vedení prof. Soukupom, či bývalí skauti 40. oddielu Čs. obce junákov voľnosti. V znaku mali skautskú ľaliu s iniciálami ZB.

V júni roku 1944 nadviazali kontakt s významnou vojensko – odbojovou organizáciou Radou 3. Spolupracovali aj s výsadvkovou skupinou Platinum - Pewter. Pozostávala z parašutistov čs. zahraničnej armády vo Veľkej Británii. Velil im kapitán Jaroslav Nechanský. Rádiotelegrafistom a šifrantom tejto skupiny bol slovenský skaut zo Skalice čatár Jaroslav Klemeš. ZB sa s nimi podieľala na zabezpečení pristávacích plôch pre letecké dodávky vojenského materiálu z Veľkej Británie. Skupina Platinum zohrala dôležitú úlohu počas Pražského povstania.

Vyvrcholením bojovej činnosti Zpravodajskej brigády bolo Pražské májové povstanie. V tom čase mali 700 príslušníkov v šiestich rotách. Do povstania sa zapojili aj ďalšie skautské odbojové skupiny (napr. ROJ – Revoluční oddíly Junáka). Zpravodajská brigáda v Čechách a na Morave nebola jediná. Bola však najpočetnejšia, najlepšie vycvičená a vojensky zorganizovaná. Bývalí skauti a skautky bojovali aj v iných odbojových skupinách (vojenských, občianskych,...), či do povstania sa pridali spontánne ako jednotlivci.

Čata ZB zvláštneho určenia strážila rokovania Českej národnej rady. Samotní politici si mysleli, že ich stráži čata v Británii vycvičených výsadvkárov. Jednotlivé rotý brigády zasiahli do bojov v Prahe na dôležitých úsekoch. Veliteľ 1. rotý Adolf Karlovský bojoval v britskom battledressu a prilbe, ktoré vymenil za fľašu pálenky v jednom z pražských kabaretov. Počas bojov bol ťažko ranený.

Skautská brigáda mala počas týchto bojov desať padlých: Ladislav Beránek, František Burger, Karel Hampl, Bohumír Kliment, Jiří Kostlivý, František Kneidl, Václav Lacina, Jaroslav Skřivan, Jan Votýpka a Zděnek Zátvrzský. V mene skautského sľubu obetovali to najcennejšie – svoj mladý život.

Po vojne bola časť jednotiek Zpravodajskej brigády presunutá k zabezpečeniu práva a poriadku do českého pohraničia, kde vyčíňali teroristické skupiny sudetonemeckého Wehrwofu.

Mnoho príslušníkov, skautov Zpravodajskej brigády bolo vyznamenaných vojenskými medailami aj skautským Junáckym krížom (na obrázku Pamätná medaila ZB). Časť z nich po vojne ostala v armáde, alebo v bezpečnostných zboroch. Ale iba do roku 1948. Potom ako odporcovia komunizmu skončili vo väzniciach a táborech nútených prác. Veliteľ I. práporu Veleslav Wahl bol komunistickou justíciou popravený.

V dnešnej dobe nám strata života nehrozí. Morálny význam skautského sľubu by mal byť rovnaký pre nás tak, ako bol našim skautským predchodcom v rokoch 2. svetovej vojny. Odboj skautov a skautiek za slobodu vlasti majú výborne spracovaný poľskí harceri. Pomerne dobre je zmapovaný odboj českých junákov. O existencii slovenskej skautskej odbojovej jednotky informácie nemáme. Vieme však o skautoch (skautkách) jednotlivcoch. Máme aj poznatky o odbojových skupinách židovských skautov a skautiek na Slovensku. Aj keď sa my v Slovenskom skautingu, tvárime že neexistovali. Preto asi, do spracovania skautského protifašistického odboja na Slovensku sa nik zatiaľ neodvážil pustiť.

Pri napísaní tohto článku som čerpal z týchto materiálov: Bruno Břečka, Kronika československého skautingu; Miloš Miltner, Skautské osobnosti (konkrétne kapitoly Druhý odboj a Služba v cudzích armádach); séria článkov vydaných v časopise Skaut – Junák, ročníky 1968 až 1970; článok Jindřicha Mareka, Zbojníci se skautskou lilí v srdci (časopis II. Světová, 2015).



Mufi



## **BUDE ČESTNÝ ODDIEL OBLASTI?**

Skauting v našom Východoslovenskom regióne existuje už viac ako 100 rokov. Počas tohto obdobia bola jeho činnosť trikrát zakázaná a následne znova obnovená. Zásluhou stoviek činovníkov, ktorí s nadšením a obetavosťou skautské hnutie znova oživilí a venovali mu svoj voľný čas a životný elán na jeho rozvoj. Dnes títo skauti a skautky v našom hnutí väčšinou aktívne, vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav, už nepracujú. Aj napriek tomu, že súčasné skautské generácie im majú byť za čo vďačné, pomaly upadajú do zabudnutia.

Východoslovenská oblasť Slovenského skautingu v snahe aspoň čiastočne morálne oceniť zaslúžilých oldskautov a oldskautky má v úmysle zriadiť Čestný oddiel Východoslovenskej oblasti ako výraz ocenenia za ich dlhoročnú činnosť a prácu odvedenú pre skautské hnutie.

Tento oddiel by bol osobitnou skautskou jednotkou oblasti. Členstvo v oddiele by bolo čestné, to znamená že by bolo nezávislé od registrácie v konkrétnom zbere. Oddiel by bol vedený iba v oblasti, nie na ústredí SLSK. Registračný poplatok člen čestného oddielu hradí iba zboru do ktorého organizačne patrí v rámci normálnej registrácie.

Členov čestného oddielu môže navrhnúť ktorákoľvek organizačná zložka patriaca do Východoslovenskej skautskej oblasti (oddielová, zborová alebo oblastná rada) a oddielová rada čestného oddielu VSO. O členstve v čestnom rozhodujú členovia oblastnej rady nadpolovičným počtom hlasov.

Podmienky pre zaradenie do čestného oddielu (minimálny vek, počet služobných rokov v skautingu,...) budú zverejnené po ich odsúhlasení oblastnou radou.

Zriadenie tejto osobitnej organizačnej jednotky Východoslovenskej oblasti Slovenského skautingu plánujeme počas osláv sviatku svätého Juraja. „Zabudnutých“ oldskautov (oldskautky) ktorí obnovovali skauting po roku 1989 v sídlach vašich zborov sa ešte nájde dosť. Skúste si na nich spomenúť.....

### **Organizačný poriadok SLSK**

## **PREŠOVSKÝM VODCOM DO POZORNOSTI**

Článok na túto tému vyšiel asi pred rokom. Vcelku máme spätnú väzbu, ktoré články zaujali a ktoré nie. Ten u niektorých nie. Ale to je teraz nepodstatné. Veľkým nedostatkom je ale fakt, že vodcovia oddielov a zborov nepoznajú Organizačný poriadok Slovenského skautingu. Je to vykonávací predpis a ten by činovníci poznať mali. Mnohí ho zrejme poznajú, lebo podobný

problém nemá už nik v žiadnom meste či obci v rámci Východoslovenskej oblasti (asi si minuloročný článok predsa prečítali...). Okrem Prešova.....

V kapitole 1, časť číslovanie oddielov, odstavec 8, kde sa píše: „....Pokiaľ je v jednom meste/obci viac zborov, je nutná vzájomná koordinácia (pozn. redakcie: myslí sa tým koordinácia vodcov zborov)“.

Ako je to podľa OP s vekovými kategóriami? Stačí si prečítať odstavec 11: Pri číslovaní oddielov sa samostatne rozlišujú druhy oddielov podľa členstva:

a/ vlčat a včielok

b/ skautské

c/ roverské

d/ dospelých skautov a skautiek

e/ rodinného skautingu

f/ kluby priateľov skautingu

Odstavec 12 píše, že pri bodoch „a“ až „f“ sa nerozlišuje, či ide o chlapčenský, dievčenský, alebo koedukovaný oddiel. V žiadnom prípade by sa potom nemalo stať, že v meste, alebo dokonca v jednom zbere máme 1. oddiel skautov, aj 1. oddiel skautiek. Ak sa pozrieme na registráciu z tohto roku, zistíme že teória a prax v Prešove sú dve rozdielne nezlučiteľné veci.

### **Veková kategória vlčatá a včielky:**

**1. odd. vlčat ZOO**

**112. zbor**

**1. KOE vlčat a včielok Vlčej stopy**

**33. zbor**

7. KOE vlčat a včielok

49. zbor

Oddiel vlčat v 112. zbere je zrejme starší, 33. zbor by mal na budúci rok svoj oddiel registrovať ako druhý.

### **Veková kategória skauti a skautky:**

1. odd. skautiek Kamélie

33. zbor

**2. odd. skautiek Deti splnu**

**49. zbor**

**2. odd. skautov Hobiti**

**112. zbor**

3. odd. skautiek Sv. Jany z Arcu

112. zbor

5. odd. skautov Strážcovia tajomstva

49. zbor

9. odd. skautov Zbojníkov

33. zbor

Druhý oddiel skautiek pod týmto číslom a názvom existuje už od roku 1998, čiže doby keď ešte 112. zbor neexistoval. Seriózne by bolo, keby Hobiti si vybrali iné voľné číslo.....napr. 4, 6, 7,..... Číslo 8 si už rezervuje vznikajúci oddiel skautiek 49. zboru.

### **Veková kategória roverov a roveriek:**

**1. odd. roverov**

**112. zbor**

**1. odd. roverov**

**33. zbor**

112. zbor Prameň je vekove starší. Ustúpiť by mal 33. zbor Ordo salinae a svojmu roverskému oddielu dať číslo 2.

### **Veková kategória dospelých skautov a skautiek:**

**1. odd. dospelých Dživé kone**

**49. zbor**

**1. odd. oldskautov**

**49. zbor**

Tu by sa mali dohodnúť vodcovia oddielov priamo vo svojom zbore, alebo treba počkať kým oldskauti nevymrú.

### **Veková kategória rodinný skauting:**

**1. odd. rodinného skautingu Medvede**

**49. zbor**

**1. odd. rodinného skautingu**

**33. zbor**

Medvede boli už pred vznikom 33. zboru, aj tu by mal ustúpiť „mladší zbor“.

Ako odstrániť tento nedostatok pri najbližšej registrácii? Tak, aby v roku 2016 už ústredie zaslalo registračné hárky so správnym číslovaním? Ako postupovať pri udelení čísla novému oddielu? Existujú na to dva spôsoby:

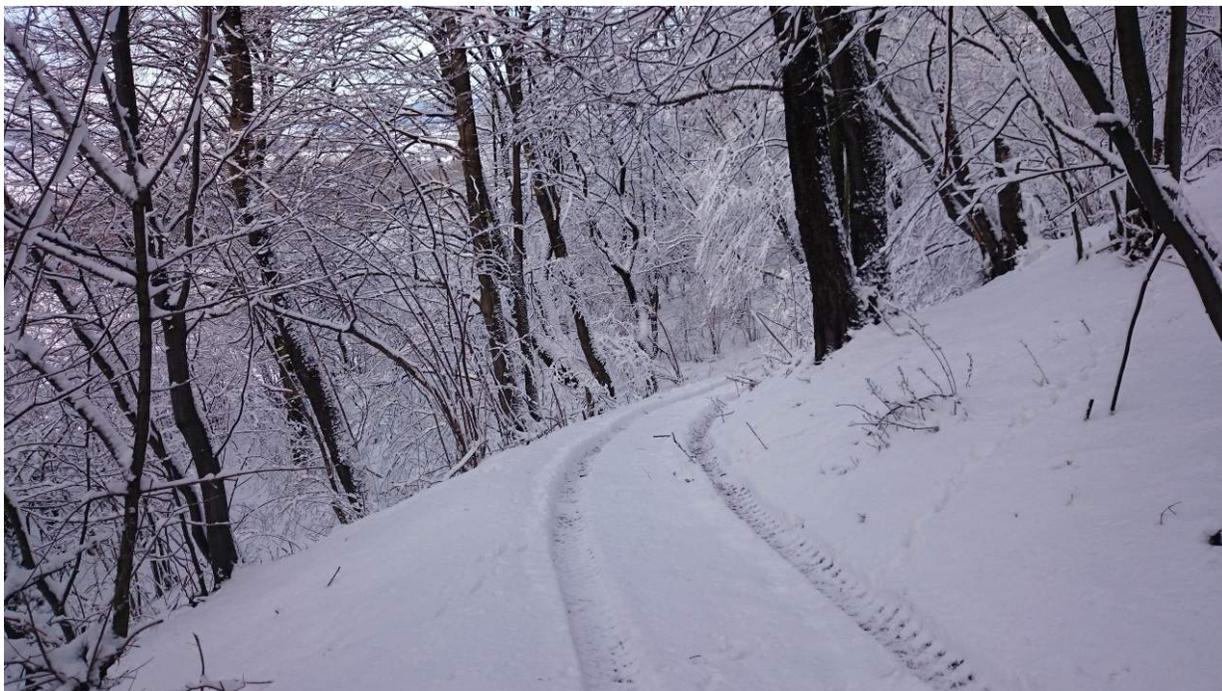
- 1. Ten najideálnejší by bol, keby sa pred registráciou dohodli prešovskí vodcovia zborov. Osobne, telefonicky, mailom, to je jedno. Problém je iba to, že vzájomná komunikácia medzi prešovskými zbormi „dost' kríva na všetky laby“.**
- 2. Informujte sa na oblasti. Relatívne má dost' dobré informácie o zaregistrovaných oddieloch. S najväčšou pravdepodobnosťou poradí.**

Čo sa stane, ak sa vodcovia oddielov (zborov) „postavia na hlavu“ a nedohodnú sa. Čo o tom píše Organizačný poriadok? Kapitola 1, odstavec 9: Pri spore ohľadom číslovania oddielov v niektorom meste (obci) rozhoduje oblastný vodca. Myslíte si, že číslovanie oddielov v Prešove je až taký problém, že by ho musela riešiť oblasť ????

Mufi

### **Oznam v rozhlase v jednej nemenovanej ZOO na východnom Slovensku:**

**„Žadame skautske veduce od Paulinky Kovačovej, nech pridu ku kľitke s tigrom..... po sandalki.....“**



## VODCOVSKÝ DEKRÉT – HODNOSŤ VODCA

Malo by byť snahou našej skautskej organizácie, aby vodcovia vedúci kolektívy mládeže mali na to aj požadovanú kvalifikáciu. Kdesi som sa stretol s výrazom, že vodcovský dekrét je vlastne „vodičák na deti“ a ten hocikto získať nemôže. Teoreticky môžeme povedať v tomto prípade Slovenský skauting problém nemá. Fungujú nám vodcovské lesné školy klasickou formou (LŠ Baobab, SELŠ) a posledné roky aj lesná škola víkendovou formou (Chili, Safari). Kto má záujem, vodcovskú kvalifikáciu aj získa.

Teória a prax však nejdú vždy dokopy. V prvej polovici 90-tych rokov som to zažil na vlastnej koži. V zamestnaní som letnú časť dovolenky mohol vybrať maximálne 14 dní. Viac pracovné zaradenie neumožňovalo. Veď aj ďalší spolupracovníci mali svoje rodiny. Víkendová LŠ ešte neexistovala. Mal som dve možnosti: skautský tábor, alebo lesná škola. Tak šesť rokov letná časť dovolenky padla na skautský tábor. Na lesnú školu už nebol čas. Vodcovský dekrét som získal až v dobe, keď som bol presvedčený že mi už ani netreba. V dobe keď už som oddiel mládeže nevedol.

V prvom desaťročí nášho storočia (keď bol predseda RpD br. Lesky) oblasti zisťovali aká je situácia s kvalifikovanosťou vodcov oddielov. Výsledky boli alarmujúce. V našej oblasti to bola zhruba tretina vodcov oddielov. Dokiaľ je mi známo trikrát sa problém riešil tak, že vodcovské dekréty boli udeľované netradičnou individuálnou formou – „akýmsi štúdiom popri zamestnaní“.

Mám subjektívny dojem že ani dnes nie je situácia „ružová“. Problém s „papierovo nekvalifikovanými vodcami“ sa nám neustále vracia ako bumerang. Do organizácie sa nám vracajú ľudia, ktorí za mladi prešli skautingom ako radoví členovia. Potom sa stratili.... Dnes sú už z nich osobnostne aj skúsenosťami zrelí tridsiatnici. Stabilizovali si rodinné záležitosti aj situáciu v zamestnaní. Vychovávajú už vlastné deti. Ale stále sú ešte mladí a vracajú sa späť. Vrátiť to čo im už teraz staršie generácie poskytli v ich mladosti. Nezastupiteľnú úlohu zohrávajú pri vedení oddielov vlčať a včielok, ale angažujú sa aj pri vedení oddielov mladších skautov a skautiek. Samozrejme, že bez vodcovského dekrétu. V čom je dnes problém?

Znova v ich zamestnaní. Mnohí pracujú v povolaniach, kde ich dovolenky či voľný čas je obmedzený nepretržitými službami. Sú hlavne povolania v zdravotníctve a záchranných službách, bezpečnostných zboroch a ozbrojených silách, doprave, v trojsmenných prevádzkach. Niekedy majú tohto voľna habadej, ale nie vždy keď im to aj vyhovuje. A meniť individuálne služby je občas dosť ťažké.... Dovolienky a voľná sa tam totiž musia plánovať s dostatočným časovým predstihom.

Čo robiť? Budeme rozdávať vodcovské dekréty len tak? Podľa môjho názoru je situácia riešiteľná. Je pri tom potrebná koordinácia Rady pre vzdelávanie, oblastných rád a inštruktorov Slovenského skautingu pôsobiacich priamo v oblastiach. Potom nebude problém zmapovať týchto činovníkov bez dekrétu. Takých prípadoch zase až tak veľa nebude. Témy potrebné k vodcovským skúškam sú známe. Stačí si pozrieť Organizačný poriadok SLSK. Stačilo by, aby v týchto prípadoch inštruktori SLSK pomáhali pri individuálnej príprave na vodcovské skúšky. Záujemca o dekrét sa pripravuje samoštúdiom, prípadne konzultuje s inštruktorom v rámci oblasti. Skrátí to vzdialenosti, aj čas. A pritom kvalita prípravy na vodcovskú skúšku veľmi neutrpí.

Posilnilo by to aj postavenie hodnosti inštruktor. Bol by znova reálne významnou osobnosťou uznávanou v širokej skautskej verejnosti. Plnil by poslanie aké plnili skautskí inštruktori o ktorých sa dozvedáme v historických materiáloch. Osobne poznám mnohých mladých inštruktorov SLSK ktorí sú rovnako dobrí ako ich predchodcovia z čias prvej republiky. Osobnosti, ktorési zaslúžia byť známe. Chybou je že na nich zabúdame a ich prácu pre skauting nevieme aj primerane oceniť. Na druhej strane poznám aj inštruktorov ktorí GILŠ pravdepodobne robili iba preto, aby do svojej zbierky získali ďalšie skalpy – šatku a drevka. Ale tí sú našťastie v menšine.

## JUBILEÁ

22.10.1956 sa narodil **František Mihalič**, Ing. Skautovať začal na jeseň 1968 najskôr v družine vlkov, neskôr ako zástupca radcu družiny medveďov. Po zákaze skautingu člen Roverskej päťky, potom T. O Roveri ktorí vznikli zo skalných členov 4. oddielu skautov Prešov. Už v decembri 1989 sa zapojil do obnovy skautingu v Prešove a začiatkom apríla založil 1. oddiel vlčat ktorý viedol niekoľko rokov. Zároveň bol členom zborovej rady II. zboru Prešov. Dodnes je členom 49. zboru Prešov. Je zároveň každoročným organizátorom zimných prechodov roklinami Slovenského raja. Základom tejto partie Old boys ktorá sa prechodov zúčastňuje sú práve bývalí členovia 4. oddielu Prešov.

26.11.1972 sa narodil **Martin Raškovský** – Veľký Medveď. Bol zakladateľom 43. zboru prof. Hlaváča vo Zborove a tamjší zbor aj niekoľko rokov viedol. Spolupracoval pri vzniku Východoslovenskej oblasti, aj v súčasnosti je členom oblastnej rady. Tri volebné obdobia bol vodcom oblasti. Po svojom premiestnení do Hermanoviec bol zvolený za zborového vodcu 126. zboru. Odmenený vyznamenaním Služba skautingu.

1.12.1934 sa narodila **Erika Kardeşová**. Skautovať začala po 2. svetovej vojne. Ako činovníčka pôsobila v rokoch 1968 – 70 a do obnovy dievčenského skautingu sa zapojila aj v roku 1990. Bola činovníčkou dievčenského zboru aj členka okresnej skautskej rady. Vyznamenaná striebornou medailou za vernosť. Dodnes je členkou 49. zboru Prešov.

2.12.1938 sa narodil **Bohuslav Horna** - Kalex, skautský činovník z Košíc. Je absolventom SÚLŠ v roku 1968 a v tomto období vykonával funkciu vodcu 1. oddielu. Po zakázaní skautingu v roku 1970 ešte rok viedol ilegálny zmiešaný skautský oddiel ktorý nakoniec musel byť na zásah ŠtB rozpustený. V roku 1990 sa zapojil do obnovy skautského hnutia v Košiciach.

12.12.1977 sa narodil **Patrik Pauko** – Triskáč. Skautom sa stal v roku 1994. Stal sa radcom družiny, neskôr vodcom oddielu. Absolvoval roverský kurz, vodcovskú lesnú školu a nakoniec GILŠ. Bol zakladateľom vodcovskej Lesnej školy Baobab a niekoľko rokov bol jej vodcom. Aj keď v súčasnosti pracuje v Bratislave, registrovaný je s celou rodinou v oddiele rodinného skautingu Medvede 49. zboru Prešov.

21.12.1934 sa narodil **Jozef Nagy**. Skautom v Prešove sa stal po vojne, v roku 1968 – 70 bol vodcom 2. oddielu skautov. Zúčastnil aj obnovy skautingu po novembri 1989 kedy bol členom okresnej rady a vodca I. zboru skautov Prešov. Dodnes je aktívny v celoslovenskej rade Kruhu dospelých skautov a skautiek. Je držiteľom striebornej medaily Za vernosť a vyznamenania Služba skautingu.

Termínom narodenia „do čierneho“ t.j. 31.12.1978 sa trafil **Oliver Vafek** – Unkas. Skautom je od jesene 1995. Absolvoval Chlapčenskú vodcovskú lesnú školu, v roku 2001 aj GILŠ. Bol vodcom oddielu, potom aj vodcom 109. zboru Geminy Prešov. Pár rokov pôsobil aj ako inštruktor v realizačnom tíme LŠ Baobab. Neuveriteľné množstvo práce odvedol pri zakladaní Východoslovenskej oblasti a dve volebné obdobia bol členom oblastnej rady. V súčasnosti je členom 49. zboru Geronimo (109. zbor Prešov sa v roku 2004 zlúčil so 49. zborom). Mimo skauting teraz vedie turistický oddiel na cirkevnej základnej škole v Sabinove.

**Všetkým jubilantom, aj ďalším ktorí v tomto období oslavujú narodeniny (a nepodarilo sa nám ich odhaliť) prajeme veľa šťastia, zdravia, i pohody.**

## HISTORICKÝ KALENDÁR - PRIPOMÍNAME SI:

7.10.1997 zomrel **Jozef Estočko** - Karibú (narodený 1.3.1923) prešovský skaut a činovník ktorý začal skautovať už počas 1. Československej republiky. Do obnovy skautingu sa zapájal aj v nasledujúcich obdobiach. Okrem toho bol aj ochotníckym hercom pri divadelnom súbore Slovenského katolíckeho kruhu v Prešove. Držiteľ zlatej medaily Za vernosť.

8.11.1879 sa narodil armádny generál **Josef Votruba** (zomrel 7.10.1959). Český vojak, ktorý značnú časť svojho života prežil na východnom Slovensku. Aktívne sa podieľal na rozvoji skautingu zastával funkciu okresného spravodajcu v Spišskej Novej Vsi. V roku 1938 bol menovaný za krajinského starostu Zväzu junákov – skautov a skautiek RČS pre Slovensko.

12.11.1966 zomrel Ing. **Alojz Janza** (narodený 7.6.1903) významný skautský činovník Zväzu junákov – skautov a skautiek RČS pôsobiaci na východnom Slovensku. Dlhé roky bol aj členom Krajinského vedenia Zväzu pre Slovensko.

15.11.2014 zomrela **Edita Eckhausová** (nar. 26.12.1919) členka skautskej organizácie od roku 1927 až do svojej smrti. Do Zväzu junákov – skautov a skautiek RČS vstúpila v Prešove ako osemročná. V období po 2. svetovej vojne bola členkou Českého Junáka v Prahe. Po návrate do Prešova v rokoch 1968 – 1970 bola vodkyňou oddielu a činovníčkou okresnej rady. Po roku 1989 bola členkou celoslovenskej dievčenskej kmeňovej rady a vodkyňou dievčenského kmeňa v okrese Prešov. Vyznamenaná zlatou medajlou Za vernosť. Až do svojej smrti členka 49. zboru Geronimo Prešov.

15.11.2005 zomrel významný košický skautský činovník **Juraj Straka** – Ali. Skautovať začal v roku 1969, najskôr ako radca Foglarovského čitateľského klubu Smelí leopardi pri časopise Junák. Potom člen 2. oddielu Košice. Po roku 1989 sa podieľal na obnovení skautingu v Košiciach. Bol redaktorom časopisu SKAUT, členom okresnej rady a niekoľko volebných období aj vodcom okresu. Podieľal sa na založení Východoslovenskej skautskej oblasti a prvé dve volebné obdobia zastával funkciu zástupcu oblastného vodcu. Bol absolventom GILŠ a inštruktorom SLSK. In memoriam vyznamenaný Služba skautingu.

16.11.1943 padol v boji pri oslobodzovaní ukrajinského mesta Ovruch kpt. **Ján Nálepka**, skaut zo Spišskej Novej Vsi. Ako jeden z mála cudzincov a jediný Slovák bol vyznamenaný najvyšším vojenským vyznamenaním Hrdina Sovietskeho zväzu.

17.11.1976 zomrel jeden z popredných prešovských činovníkov **Rudo Lieskovský** (narodený 24.2.1907). Zastával rôzne činovnícke funkcie, napr. aj župného spravodajcu Šarišsko – zemplínskej skautskej župy. Do obnovy skautingu sa zapojil v roku 1945, aj v roku 1968, kedy zastával funkciu vodcu Poddukelskej oblasti.

19.11.2005 zomrel **Jozef Jančík** – Šošo (narodený v roku 1922). Po celý svoj život bol verný skautingu. Skautovať začal v 30 – tých rokoch 20. storočia ako člen družiny tigrov. V rokoch keď bol skauting zakázaný sa aktívne venoval turistike, za čo mu bol udelený Zlatý odznak KST. Až do svojej smrti bol členom 49. zboru Prešov.

3.12.1903 sa v Budapešti narodil prof. **Štefan Hlaváč** (+ 11.2.1983 Hermanovce), zakladateľ katolíckeho skautingu v Michalovciach a významný činovník Slovenského katolíckeho skautingu v rokoch prvej Československej republiky. Nositeľ zlatej medaily Za vernosť in memoriam. Jeho meno nesie aj 126. zbor v Hermanovciach.

8.12.1919 sa narodil **Tibor Kručay** (+ 28.1.1984) predvojnový člen a skautský činovník v Prešove. V rokoch 1968 – 69 bol menovaný za vodcu chlapčenského zboru. Na III. skautskom sneme v Bratislave zvolený za člena celoslovenskej revíznej komisie Slovenského Junáka.

13.12.1914 sa narodila **Mária Mikulová**, rod. Juhásová (+31.3.2008) skautská vodkyňa z Košíc. Po odstúpení južných území Maďarsku v októbri 1938 sa presťahovala do Bratislavy. Tam sa zapojila do obnovy skautingu v roku 1945, 1968, aj 1989. V roku 1969 jej bolo udelené najvyššie československé vyznamenanie pre skautky - Rad strieborného trojlístka.



Cemjata 10.10.2015 KoloBeh



27.11.2015 Diaľkoplaz – 49 kilometrov Slánskymi vrchmi



Betlehemske svetlo 2015 v Prešove



27.12.2015 Prešov – Filoménsky turnaj

foto: Martin Gomulec, 49. zbor Prešov

## **Indulona 12 Opät' pod Tatrami**

*Pozvanie na Indulonu 12 prijali ako vždy sami vzácní hostia. Tentoraz to boli traja páni: bývalý náčelník SLSK Ján Pokorný (Johany), novinár a moderátor Jaroslav Daniška a znalec obrazov a (sklamany) politik Marián Kvasnička. Všetci tí, ktorí sa zaujímavými témami a hosťami nechali prvý októbrový víkend zlákať do Svitú, mali príležitosť počuť týchto výnimočných ľudí naživo.*

### **Skautský starý otec**

V piatok večer nás svojim pokojným (a pokorným ☺) hlasom privítal Johany. Činovník, ktorý si v skautingu užil svoje. Tento človek, ktorý je v súkromnom živote už starým otcom, mi pripadal ako taký skautský „starý otec“, ktorý rozpráva vnúčikom rozprávku na dobrú noc. Občas rezignovane (počítačové hry, priveľká akčnosť programu), občas s nádejou (skauting prežil sto rokov od B.-P.-ho, teraz sa nerozpadne kvôli sporom veriacich a neveriacich). O knižke Scouting for boys rozprával s určitým nadhľadom, s obdivom, že mnohé jej časti sú nadčasové a skutočne hlboké a podnetné, no zároveň na príručku pozeral s istou dávkou kritiky.

Johany pokračoval aj v sobotu ráno skautskou témou v globálnejšom meradle – príroda, počítače, etapovky, Boh v skautskom sľube, táborová hygiena, dnešné deti... Zaznelo tu všeličo a vyvinula sa z toho celkom pekná diskusia.

### **Slovenskí hrdinovia svetového významu**

Potom už prišiel na rad Jaro Daniška, sympatický, no predovšetkým sčítaný a rozhladený človek. Jeho prvou témou boli dvaja slovenskí hrdinovia – židia, ktorí ušli z koncentračného tábora, Rudolf Vrba a Alfred Wetzler. Pozreli sme si o nich aj dokumentárny film a potom nám o nich J. Daniška ešte povedal čosi navyše a predovšetkým sa posťažoval, že o týchto dvoch veľikánoch sa na Slovensku takmer vôbec nehovorí. Pritom tým, že po úteku z Osvienčimu podali o praktikách a tragédiách, ktoré sa tam dennodenne odohrávajú, podrobnú správu na tých najvyšších miestach, zachránili tisícky životov.

### **Podvody, krádeže aj domové prehliadky**

Poobede nás navštívil chlapík v červenej mikine, ktorý prišiel sprevádzaný svojou manželkou. Pod neformálnym oblečením (ktoré skauti určite kvitujú viac ako oblek) sa skrýval súdny znalec výtvarného umenia Marián Kvasnička. Tí, ktorí sa obávali, že jeho výstup bude nudný, téma nezrozumiteľná a jazyk príliš odborný, museli byť veľmi príjemne prekvapení. Pán Kvasnička totiž svojim príjemným vystupovaním, akčným prístupom, výrečnosťou a predovšetkým humorom zaujal naozaj každého. Hovoril o praktikách, aké používajú falzifikátori obrazov, o tom, čo práca znalca obnáša (napr. aj nepríjemné niekoľkohodinové domové prehliadky), aké techniky sa používajú pri odhaľovaní falzifikátov, ale dotkol sa aj moderného umenia, vysvetlil nám, prečo farebné „machule“ môžu byť umeleckým dielom. Na ukážku nám doniesol rôzne knižky (napr. s naskenovanými podpismi všetkých významnejších slovenských maliarov), ale aj obrazy, ktoré premietal na projektore. Výsledný dojem z jeho prednášky bol vynikajúci, o čom svedčí aj to, že v bodovom ohodnotení účastníkov (podľa dotazníkov spätnej väzby) predbehol o niekoľko desiatín dlhoročného držiteľa rekordu Františka Mikloška. Neviem, ale teraz sa mi zdá, že Mariána Kvasničku už sotva niekto prekoná.

### **Otázka bez odpovede**

Keď odišiel, všetkým to bolo ľúto, niektorí dokonca plakali. No tak dobre, nikto neplakal, ale mnohí by sa ho ešte radi popýtali na rôzne veci, diskutovali s ním alebo ho ešte aspoň chvíľu počúvali, ale pán Kvasnička sa z rodinných dôvodov ponáhlal a nechal priestor opäť pre Jara Danišku. Jeho téma bola trochu náročnejšia – Kto je nám bližší: Česi alebo Maďari? Bol to exkurz do histórie blízkej i vzdialenejšej, odpoveď na túto otázku sme sa však nedozvedeli, lebo – ako sám povedal – jednoznačne sa na ňu odpovedať aj tak nedá.

Potom už boli všetci takí unavení, že sme sa nezmohli na viac ako na obľúbené večerné/nočné debaty o všeličom.

### Islam a utečenci

V nedeľu ráno po sv. omši vo Svite sme pokračovali optimistickou témou Jara Danišku – čo pre Európu/svet môžeme urobiť my. Diskusia (lebo naozaj sa veľa hlasov ozývalo aj z publika) sa točila predovšetkým okolo utečeneckej krízy a vykonštruovaného či reálneho nebezpečenstva hroziaceho zo strany islamu.

Diskusné bloky Indulony 12 uzavrel Johany tými najaktuálnejšími skautskými témami. Opäť spomenul výchovu a sebvýchovu, dotkol sa tiež skautského sľubu a problémov skautov bez vyznania, ale publikum načalo aj ďalšie témy (nosenie rovnošaty na verejnosti, na rôznych pochodoch atď., roveri, činnosť náčelníctva...).

### Obed na záver

Potom už zostal len čas na obed, trávenie rezňa a všetkých informácií, ktoré sa v nás počas tohto víkendu nahromadili. Veľká vďaka za ne patrí najmä trom našim vzácnym hosťom, ale aj tým, ktorí sa pričínili o hladký priebeh celého tohto podujatia.

Jana Vinterová – Juháska



# Návšteva hvezdárne a planetária

Stretli sme sa 25.9.2015 o 19:00 hod. na zastávke MHD pri NS Centrum. Bolo nás do 35 duší, malých aj veľkých. Nastúpili sme do autobusu linky č.29 a hor sa za zážitkami. Cesta ubiehala pekne. Zastávka za zastávkou sa mihala. Na ul. Okružnej pristúpili „Matejovci“. Bolo ich asi 10, aj malých aj veľkých. A zasa cesta a zastávky. ÁÁÁ, zastávka „Psychiatria“ – vystupujeme – všetci. Všetci sme síce nejakí, no cieľ našej cesty je až za budovou psychiatrie. Hvezdáreň a planetárium. Pri dobrom počasí ( pri malej oblačnosti ) by sa mal pozorovať súputník našej planéty – Mesiac a nočná obloha. Pred vstupom do planetária sme sa stretli s ďalšími malými a veľkými. To už nás bolo 68. Presne kapacita planetária ( ako sme sa neskôr dozvedeli ). Aby bolo jasné – rozmenené na drobné – 43 detí ( 35 zo 7. oddielu vlčat a 8 z 5. oddielu ), 17 rodičov ( 15 a 2 ), a zvyšok 8 bol staff ( 6 a 2 ).

Hneď sme sa nahrnuli do miestnosti planetária. S obsluhou sa dohodol program už vopred, tak aby to zaujímalo deti, no poučiť sa mali všetci. Program bol vybraný tak, aby poznatky z neho boli upotrebitelné v praxi ( napr. orientácia v teréne ). Program o slnečnej sústave, o pohyboch telies, a aj o nočnej oblohe a súhvezdiach. Parádny 75 minútový výklad. Dúfam, že si deti z toho množstva informácií zapamätali čo najviac. Po programe sme si prehládli výstavu vesmírnej techniky na chodbe okolo planetária.

Čakali sme a čakali, no nedočkali sme sa. Počasíu sme rozkázať nedokázali. Mraky, mraky a ešte raz mraky, i miholenie. Z pozorovania nočnej oblohy „na živo“ nebolo nič. Tak sme sa presunuli do prednáškovej sály – na bolestné. Na výslovné želanie Mateja – Masla nám premietli rozprávku Krava na mesiaci. Mal som pri tom pocit, že bude potrebné množstvo mopov na utretie podlahy. Z toho smiechu s plačom bol div, že sa niekto nepočúral. Smiali, nie, rehotali sa aj malí aj veľkí. Bolestné, no radostné. Ďalšia vydarená akcia, aj keď neprebehla presne podľa predstáv. Niečo sme sa naučili, trochu pobavili a partiu utužili.

Chtiac - nechtiac, pobrali sme sa. Na konci ulice nás čakal objednaný autobus. Odviezol tých, čo nemali odvoz ( prevažnú väčšinu ) tam, kde nastúpili na č. 29.



Leto

# Tatry

( zdola aj zhora )

Počasié nevábne, ráno skoré, nedeľné - 25.10.2015. Na železničnej stanici vo vestibule sa od 7:15 hod. začínajú mihať hnedožlté šatky. No super, ďalší výlet. Tentokrát ideme spoznať naše veľhory zvnútra, aj zvonku. Zdola aj zhora. V pláne je navštíviť Beliansku jaskyňu, aj múzeum Tanap-u. Nazbierala sa nás pekná kôпка 41 detí, 4 študenti a 13 dospelých ( z toho 9 rodičov ). Osobným vlakom o 7:42 hod. sme sa pohli v ústrety novým zážitkom. V Kysaku sme prestúpili do rýchlika. ( Po skúsenostiach z predošlého výletu do Tatier, sme si zakúpili miestenky. Bolo to z hľadiska bezpečnosti rozumné riešenie. Deti budú pokope, a nie ako minule v troch vagónoch. ) Cesta ubiehala pekne. Z pochmúrneho, nepekného rána sa začal rodiť taký istý deň. Cesta pokračovala Veľká a Malá Lodina, Margecany, ... Jedna stanica za druhou. No kupodivu od Spišskej Novej Vsi čím bližšie k Popradu tým bol deň krajší. Dokonca sa pred Popradom ukázalo Slnko. Tatry boli nádherné. Zaliate teplým jesenným slnkom. Obloha skoro bez oblakov, krásna modrá. Jednoducho rozprávka pre dušu.

V Poprade sme prestúpili o 9:30 hod. do objednaného autobusa. Vodič, taký malý milý mužiček, mal zjavne radosť, keď som deťom vysvetlil, že sa v autobuse nebude jesť, a nohy patria na zem. Už ani neprotestoval, že je nás viac ako miest v autobuse. Cesta k jaskyni ubehla raz dva. Zaparkovali sme na parkovisku, a už bol pri nás chlapík, že parkovné stojí 10,-€. ( Že potom neskôr necháme ako vstupné do jaskyne cca 270,-€ ho ani netrápilo, no čo už. Na Slovensku sa ťažko dohodne obec, ktorá vyberá parkovné a správa jaskyne čo vyberá vstupné. Ale dosť deťom to nesmie skaziť náladu. ) Tá nálada bola super. Po cestičke do kopca k vstupu do jaskyne sme sa niektorí zadýchali. Niektorí aj spotili. Na kopci bola perníková chalúpka, kde sa deti zbavili peňazí. Kúpili si upomienkové predmety. Od chalúčky ešte kúsok a sme pred vstupom do jaskyne. Trochu sme sa vydýchali, a zašli k pokladni zistiť čo a ako. Keďže sme boli dopredu ohlásení ( vďaka šikovnej Mutti ), tak hneď po zaplatení vstupného sme šli dnu. Kovové dvere, za nimi dlhý úzky tunel vysekaný do skaly. Míňame miesto prvého vstupu do jaskyne, a už sme v prvej sále. Prvý úvodný výklad, a zisťujeme, že sprievodkyňa je príjemná osoba. Pomaly postupujeme po vynovenom chodníku, s pekným nerezovým zábradlím, minulý rok prebehla v jaskyni prestavba a vynovenie. Dozvedeli sme sa, že v jaskyni je skoro 1000 schodov. Priestory jaskyne sú krásne. Kvapľov je síce menej, no sú zaujímavé. Rozľahlé sály, vysoké komíny, zaujímavá tvarovaná stalagnity, stalaktity a rôzna kvapľová výzdoba i početné jazierka sú uchvacujúce. Chodník sa vinul jaskyňou, raz bolo úzko, raz zasa široko, no pomaly sme stúpali po schodoch. Bolo vidieť, že správa jaskyne dbala o bezpečnosť i estetiku zároveň. Na stanovených miestach sme zastavovali a sprievodkyňa nám podala výklad. Rozprávala, vysvetľovala i odpovedala. Potom sme zišli do nádhernej sály s jazierkom, v ktorej usporadúvajú koncerty, s názvom Hudobná sieň. Tam sa zhasli svetlá, a hneď bola tma, až sa krájať dala. Potom sme si vypočuli zopár hudobných skladieb so svetelnou šou. Aby sme neostali nič dlhší, tak sme zaspievali skautskú hymnu. Potom sme sa niekoľkými schodmi dostali do prvej sály a tunelom späť von. Pred vstupom bolo niekoľko lavičiek, niektoré aj so stolmi, tak sme sa najedli a vypili teplý čaj na zahriatie. Pred odchodom sme si spravili spoločnú fotografiu. Na spiatocnej ceste, znova zastávka pri chalúpke, a potom až pri autobuse. Za pekného slnečného počasia sme sa presunuli do Tatranskej Lomnice.



Tam sme prešli pešo cez park a pred nami stála budova Múzea Tanap-u. V kinosále si každý našiel svoje miesto a pani uvádzačka nám pustila film o flóre a faune v Tatrách i o ich geologickom zložení. Tak sme získali prehľad ako vyzerajú Tatry aj nad zemou, aj pod zemou. Zhora a zdola, či zvnútra a zvonku. Potom sme si prehliadli vystavené exponáty fauny i flóry. Diviaky, srny, kamzíky, jelene, vlkov i medvede. Vystavené boli aj iné živočíchy, malé cicavce, rôzne vtáky, spevavce aj dravce. Vystavené boli aj folklórne predmety – odevy, kroje, aj rôzne nástroje.

Myslím, že to bol zmysluplne prežitý deň. Deti, ale aj my sme získali vedomosti o našich veľhorách a prečo je potrebné ich chrániť. Vrátili sme sa na železničnú stanicu do Popradu, kde sa zahrala krátka hra popri čakaní na vlak. Hneď po nastúpení do vlaku, sa ukázalo rozhodnutie kúpiť miestenky ako veľmi dobrá vec. Vlak bol plný ľudí, a deti by boli rozhádzané v niekoľkých vagónoch po chodbách, či medzidverí. Ich bezpečnosť by bola neudržateľná. Pekne som poprosil o uvoľnenie kupéciek. Zväčša nebol problém, no v jednom kupé bola partia mladých chalanov z vyloženými nohami kade tade „, čo zhltli múdrosť sveta“. Jemne zvýšená hlasitosť a rázny dôraz v tóne môjho hlasu boli zrejme dostačujúcim presvedčovacím prostriedkom. Potom už bolo všetko v poriadku až do Prešova. Deti unavené, rodičia spokojní a my radi, že je za nami ďalšia vydarená akcia.

## Dukla – Údolie smrti

Leto

Napriek upršanému týždňu a nevábne mu ránu sa schádzame v NS Centrum pri zmrzline. Zase sa nás nazbierala riadna banda. Kupodivu (čo som veľmi rád) aj napriek zlému počasiu a skorému vstávaniu, sa nás na každý výlet nazbiera väčšina členov oddielu. Aj dnes je nás 39 duší, z toho 25 detských, pripravených vyraziť za dobrodružstvom pod dohľadom skúsených skautov a skautiek a tiež aj 13 rodičov. Ďalšia vec, z ktorej mám radosť je, že máme pri oddiele množstvo aktívnych rodičov. Som rád, že majú snahu sa pripájať k nám na výletoch, a tiež, že vedia pochopiť, ak ich účasť nie je príliš vhodná.

Takže aj dnes 21.11.2015 znovu vyrážame, plní elánu, za dobrodružstvom. Autobus prišiel načas. Všetci sme nastúpili a hor sa vpred! V buse už sedela skupina, ktorá nastúpila na ul. Okružná pri klubovni na ul. Kúpeľnej. Bolo ich celkom 17 duší. Čiže všetkých nás bolo 57 zážitku chtivých. Vymotať sa z Prešova a už mŕňame Kapušany, Lipníky, Chmeľov, Giraltovec, Šarišský Štiavnik, Svidník, ..... Cesta ubieha vcelku dobre. Deti sa zabávajú a diskutujú, čo všetko uvidia.

A už sme tu – obec Vyšný Komárnik a kúsok za ňou zastavujeme pri Pamätníku československého armádneho zboru. Jeden z cieľov nášho dnešného putovania po Duklianskom priesmyku. Po vystúpení z autobusu sme sa dali dokopy a prešli sme pod pamätník. Tam sme si nahlas prečítali informačnú tabuľu. Okrem iného sme sa dozvedeli, že za niekoľko týždňov urputných bojov v priestore Duklianskeho priesmyku a jeho okolí zahynulo bezmála toľko ľudí, koľko má dnes Prešov obyvateľov, viac ako 80 000. Strašné číslo. Potom sme pri soche, z druhej strany pamätníka zapálili sviečku všetkým padlým. Prezreli sme aj cintorín, a brat Mufo nám o niekoľkých pochovaných povedal, že boli tiež naši bratia skauti. Porozprával nám aj o bratovi pplk. Antonínovi Sochorovi. Po prehliadke cintorína sme sa presunuli, okolo súsošia na mieste 1. prekročenia hranice prieskumníkmi 1. čs. brigády, po ceste až k vyhliadkovej veži. Počasie bolo chladné a bolo zamračené, jemne z hmly mrholilo. Tam sme zistili, že veža je v zimnom období uzavretá. Niečo sme zajedli a vypili a cez lesík sa vrátili k autobusu. Vodič nás mal rád, v autobuse bolo príjemne zakúrené. Len čo sme nastúpili, začalo sa počasie meniť k lepšiemu.

Pohli sme sa, ďalšia zastávka, drevené bunkre, z druhej strany obce V. Komárnik. Autobus sme nechali na ceste pred mostom. Peši popod most, po chodníku, až k potoku a ku kopcu, na ktorom sú opravené drevené bunkre. Pri potoku sme si všimli strhnutú bobriu hrádzu s bobrím hradom. Neplánovaná atrakcia, no o to cennejšia. V okolí bolo veľa stôp po bobrej činnosti, hlavne ohlodané stromy. Krása, paráda vedieť, že sa bobor vracia aj k nám, do voľnej prírody. Poďme späť k bunkrom. Deti sa tam riadne vyšantili. Najprv som si myslel, že tento výlet nebude pre dievčatá dvakrát atraktívny, no zabávali sa aj tie. Pár krát sme zahráli hry ako „bomba“, či „potopa“. Deti si samé zahráli skrývačky. Musím dodať, že aj počasie sa umúdrilo. Hmla zmizla. Obloha sa rozjasnila, a sem - tam sa ukázal aj nejaký lúč slnka.

Ďalšia zastávka v pláne je Údolie smrti. Na tú sa deti tešili asi najviac. 10 tankov v údolí a na kopci. Naozajstné. Po krátkej inštrukčii o bezpečnosti (radšej som mohol hrať o stenu hádzať) a pokynoch, kde sa môžeme pohybovať, som vyhlásil na hodinu a pol rozchod. Trýpol som, aby sa nestal úraz. Dohliadali sme síce ako sa dalo, no vylúčiť ho úplne nebolo možné. Chvála Bohu sa nestal žiadny. Deti sa rozprchlí tak rýchlo, že som sa nestačil čudovať. Od jedného tanku k druhému, tretiemu....a desiatemu. Najprv liezli zhora po tankoch, vešali sa na kanóny, potom zvnútra do tanku. Niekoľko tankov nemalo kryt núdzového východu, a tak deti vliezali aj dnu. Toľko veľa radostí. Počasie bolo na našej strane. Už pri rozchode slnko pekne svietilo. Hneď bolo aj teplejšie. Deti vybehané, vyšantené, zablatené a špinavé sa vracali k autobusu. Krátka očista, niečo zajesť, vypiť a šup do autobusu. Pohli sme sa k poslednej zastávke.

Budova vojenského historického múzea vo Svidníku a hlavne technika vystavená v parku vyzerali trochu zanedbane. Vošli sme do budovy, kde nás privítala veľmi milá pani. Po krátkej prehliadke vojenských exponátov z 1. svetovej vojny, kde boli vystavené uniformy, zbrane, rôzne insígnie a písomnosti, nám premietla film v útulnej „kinosále“ o bojoch vo vojne. Deti sedeli potichu a z otvorenými ústami sledovali dej. Potom sme si prehliadli expozíciu venovanú 2. svetovej vojne. Tam boli vystavené tiež uniformy, na porovnanie, aj rôzne zbrane, strelivo, míny, písomnosti, medaily, lekárske náradie, či motorka alebo malý kanón. Bolo na čo pozerieť, uvažovať (o ľudskej hlúposti). Technika v parku tiež zaujala. Lietadlo, delo, kanón, pásové vozidlá, tanky, obrnené transportéry. To všetko tam bolo možné nájsť.

Cesta späť do Prešova bola po všetkých tých zážitkoch a hrách už trochu únavná. Niektorí si aj pospali, iní len oddychovali. Myslím, že účel výletu či exkurzie bol naplnený spoľahlivo. Zaspomínali sme, prejavili úctu, naučili sa niečo, a popri tom sa zahráli a zabavili.



Leto

# Je tu ďalší!

Keďže niekoľko dievčat v 7. oddiele vlčat Prešov už od septembra pracuje so skautskými príručkami Nováčik, bolo na čase riešiť ich zaradenie do skautského oddielu. Po porade s Tammym a Mufim vyšlo najavo, že najlepšie riešenie bude, ak sa založí nový oddiel. Dlhو sme premýšľali, ako to spraviť. Jednoducho nám chýbajú radkyne či radcovia. Nakoniec sa riešenie ukázalo. Malo to ale svoje „ale“. Podmienkou, aby to riešenie fungovalo, bol súhlas Milkyho a Cibu. Rozdelili sme sily a vyšlo to asi takto: Mutti a Milky by viedli vlčatá, a ja s Cibu skautky. Mima ako radkyňa už s dievčatami pracuje. Počas rozdávania Betlehemskeho svetla pri kostole sv. Mikuláša som oslovil Milkyho a ponúkol mu túto možnosť. Bohu vďaka, prijal ju. Ku kostolu som pod stromček pozval aj brata Cukra. Jemu sa ponúkla možnosť byť oddielovým radcom oboch oddielov, čo prijal. Oddielový radca je pri činnosti oddielu veľmi potrebná funkcia. Cibu sme navštívili doma a vysvetlili jej situáciu. Bohu vďaka, prijala aj ona. Zároveň zapísala aj svoju dcéru medzi členov Slovenského skautingu.

Takže až teraz bolo možné osloviť zborovú radu 49. zboru Geronimo Prešov. Posledný utorok v mesiaci je termín pre schôdzu zborovej rady. Dňa 29.12.2015 tomu nebolo ináč. Zišla sa v klubovni na Kúpeľnej ulici o 17:00 hod. Informoval som radu o prerozdelení síl pri vedení oddielu vlčat. Od tohto dňa budú 7. oddiel vlčat Prešov viesť Mutti a Milky. Samozrejme, že im budeme pomáhať, ako sa bude dať.

V zmysle stanov Slovenského skautingu som požiadal zborového vodcu brata Tammyho o začlenenie skupiny 11 dievčat pod vedením mňa a Cibu do 49. zboru Geronimo Prešov ako vzniknutý samostatný oddiel a o rozhodnutie zborovej rady. Zároveň som požiadal o pridelenie čísla oddielu a jeho registráciu na Ústredí Slovenského skautingu ako

## 8. skautský oddiel Prešov

Leto

# Šarkaniáda

Vybral sa termín 18.10.2015 o 13:00 hod. a miesto kopec Bikoš za sídliskom III. nad MŠ M. Nešpora. Niekoľko týždňov pred sa počasie predvádzalo. Samé oblaky, „pekný“ dažď, no kupodivu vetrík nikde. Dážď a chlad, dážď a chlad. Napriek tomu sa Mutti do prípravy akcie celkom „zakusla“. Zháňala ceny pre víťazov, aj pre zúčastnených. Doma sme z moduritu vyrobili účastenky – zvončeky na krk, a aj medaily v tvare šarkanov. Oslovila niekoľko podnikateľov a ejhl'a dobrí ľudia sa našli. Nazbierala sa pekná kôpka upomienkových predmetov, no aj sladkostí. Predvečer akcie prestalo pršať. Svitla aká, taká nádej. Aj podľa predpovede by to mohlo vyjsť. Vyšlo. Na neuverenie. Pršalo deň pred. Deň „D“ ako z rozprávky. Vyšlo aj slniečko, aj vetrík začal fúkať. Ideál na Šarkaniádu. Deň po zase dážď. Tam hore nás majú radi, chvála Bohu. Dobré, že sme verili. Viera je fajn. Boh tiež.

Už pred 13 hodinou sa začali schádzať ľudia, čo tiež verili a vydržali. Prichádzali naši malí aj s rodičmi a súrodencami. Prichádzali vlčatá, skauti, skautky i priatelia skautingu. Každý dostal na privítanie lízatko. Tak ako sme prišli a ostatní prichádzali, začali si vybal'ovať svoje šarkany a už boli hore na oblohe. Každý si skúšal, ako to vie. Svojimi voľnými „jazdami“ sme vyprovokovali ďalších. Nechali sa na kopec vylákať aj neskauti, obyčajné deti a ich rodičia. Aj oni dostali sladké privítanie. O pol tretej nás na kopci bolo vyše stovky. Prezenčku podpísalo 70 skautov a priaznivcov skautingu. O tretej hodine popoludní slniečko pekne svietilo. Na Bikoši bolo 125 ľudí, ktorí si chceli zasúť ažiť púšťaním šarkanov. Óóh. Toľkú účasť sme ani vo sne nečakali.

Hlavný štart sa naplánoval na 15:15 hod., aby sme stihli vysvetliť pravidlá a kategórie Šarkaniády. Súťažilo sa o najdlhšie letiaceho šarkana, najvyššie letiaceho, najmenšieho i najväčšieho šarkana, najkrajšieho vyrobeného, ale aj o najfarebnejšieho. Pripravená bola aj cena útechy. Začali sme o 15:30 hod. Šarkany lietali jedna báseň. To bolo čosi. Niektorým sa darilo viac, iným menej. Navzájom sme si pomáhali udržať šarkanov vo vzduchu. Bola to jednoducho krása. Počas púšťania sme rozdávali účastenky – všetkým. Po hodine a pol sme začali vyhodnocovať šarkaniádu. Rozdali sa ceny bez ohľadu či to bolo vlča, skaut, či neskaut. No nikto neodišiel bez omaľovanky, píšťalky, cukríkov, horalky, pera či ceruzky, reflexnej pásky a pexesa. Rozdali sme aj medaily. Tie detské očká žiarili. Rodičia, hlavne neskautov, boli milo prekvapení z cien a upomienkových predmetov. Tiež boli milo prekvapení privítaním. Ďakovali nám za pekné popoludnie.

Toto bolo účelom šarkaniády. Aby sa každý účastník cítil uvoľnene, aby sme spoločne strávili pekné popoludnie a tiež aby sa oživila tradícia púšťania šarkanov. Naša spoločensko športová akcia mala tiež priblížiť skauting ľuďom zo sídliska, čo sa nám aj podarilo. Nazdar na ďalšej akcii.

# Skautské Vianoce

Niežeby tohto roku prišli vianoce skôr, no tie naše skautské, oslávime už dnes 12.12.2015. Vlakom s odchodom z Prešova o 08:55 hod. sa nás 43 vydalo na cestu na Obišovský hrad. Z nášho 7. oddielu to bolo 29 detí, Mutti, ja a ešte jeden otecko. Z 5. oddielu boli jedenásti. Po chvíli sme vystupovali v Obišovciach. Tam už čakal Gepard, ktorý prišiel vlakom od Košíc. Chcel počkať ešte na Tammyho. Dedinou sme šli po ceste. Cesta na hrad bola vyznačená. Za dedinou poľná cesta viedla naše kroky do kopca. Potom ešte do jedného, riadne blativého, tak ešte do jedného zablateného a boli sme hore. Veľký drevený poľovnícky posed postával pred malým lesíkom. Od posedu po hradný kopec to už nebolo pole s blatom, no pasienok s trávou. Konečne, pretože blato mali deti už aj za ušami. Pod hradom nás prichýlil veľký altánok. To sa k nám už pridali aj Gepard, Tammy, Peja, Pixel a jeho deti. Tí doniesli aj guláš, na ktorý sa tešil asi každý. Takže teraz nás už bolo symbolických 49 osôb zo 49. zboru Geronimo Prešov. ( Mimochodom Prešovom prechádza 49. rovnobežka )

Zahráli sme zopár pohybových hier. Deti sa rozohrali, nálada sa zlepšovala. Rupsaky sme nechali v altánku, a vybrali sa na hrad. Po ceste sa ešte párkrát hrala „bomba“ a „potopa“. To už sme po hradnom moste vstupovali na hrad. Bol to taký malý hradík, s jednou vežou a jednou murovanou obytnou budovou a nádvorím obohnaným hradbami. Z vonkajšej strany bol hrad ešte chránený suchou priekopou. Po krátkej prehliadke, a preliezania múrov bola hra na schovávačku radostne privítaná. Z veľkého hlučného chumelca detí v krátkom čase nezostalo nič. To úžasné ticho ale netrvalo dlho. Hľadači ich šikovne ponachádzali. Po prvom kole sa hneď dožadovali ďalšieho a potom ďalšieho. Deti mali radosť. V ich očiach, tá známa iskrička, bola nepochybným znamením. Na hradnom moste sme sa spolu zvečnili skrz Gepardov aj Pixelov fotoaparát. Zišli sme z hradu späť k altánku. Tam každý vytiahol donesený darček a už sa losovalo. Kto čo dostane, mal rozhodnúť osud a los. Každý si podľa tradície vytiahol číslo, a to mu pridelo balíček. Pár dušičkám sa darček nepáčil, no následné výmeny napravili osud. Nakoniec sa usmievali všetci. O chvíľu za mnou prišiel Tammy a vraví: Leto, mám niekoľko nášiviek, ako ich rozdáme? Prvé, čo mi napadlo celkom vyšlo, zakričal som: Tammy má niekoľko nášiviek, tí ktorí ho dobehnú, prví budú mať nášivku. To už Tammy upaľoval a za ním húl detí. Super hra. Ha, ha. Prepáč, Tammy.

Na rad prišiel konečne guláš. Hneď po vyhlásení obeda sa vytvoril rad ako v 1985 na mandarínky pred zelovocom. ( To pre pamätníkov ) Porcia za porciou sa mýňala, tvár za tvárou usmievavá bola. Ušlo sa každému, dokonca bolo aj na duple. Chvíľa oddychu, a už zase niekoľko hier rozosmialo tváre. Aby sme nezabudli, každý doniesol niečo aj pre zvieratká. V blízkom lesíku bol krmelec, a tak sme v jeho okolí rozvešali rôzne pochúťky pre zvieratká. Do žľabu krmelca sa nasypal sušený chlieb, jablká a rôzna zelenina. Pre vtáky sme mali tukové gule so slnečnicovými semenkami. Deti ešte po stromčekoch rozvešali všelijaké dobroty.

Keďže už bolo popoludní a vlak z Obišoviec odchádza o 14:55 hod., tak bol o 14:15 hod. najvyšší čas vydať sa späť. Zase tá blativá cesta, teraz aspoň dolu kopcom. V dedine sme zo seba vydupali blato a raz dva na vlakovú zastávku. Po ceste som sa ešte stihol pozdraviť s bratom Vladom Doliakom. Nakoniec sme sa nemuseli ani ponáhľať, vlak mal meškanie. Cestou do Prešova sme skonštatovali, že sme sa dnes riadne zahráli. Deti boli spokojné a to je hlavné, kvôli nim to predsa všetko robíme. Na spoločne strávený čas budeme ešte dlho spomínať.



*P F 2016*

*Prajeme všetkým skautkám a skautom Východoslovenskej oblasti veľa šťastia, zdravia a úspechov v novom roku 2016.*

*členka a členovia Východoslovenskej rady*



Vydal Slovenský skauting, Východoslovenská oblastná rada v Prešove. Nepredajné, len pre vnútornú potrebu. Neprešlo jazykovou úpravou. Termín vydania december 2015.

Bank. Spojenie: Tatrabanka, pobočka Prešov, kód banky 1100, č.úctu 266 671 8114, IČO: 37792725